

Til: Havbruksutvalget

26. oktober 2022

Innspill – Ny og forbedret miljøteknologitillatelser

Bakgrunn:

24. august 2021 foreslo daværende fiskeri- og sjømatminister, Odd Emil Ingebrigtsen, etableringen av en ny ordning for tildeling av miljøteknologitillatelser.

Formålet med ordning var å bidra til å løse næringens miljøutfordringer og få på plass teknologi som gjør det mulig å ta i bruk nye arealer langs kysten. Ordningen vil gi havbruksnæringen mulighet til økt produksjon, sysselsetting og verdiskaping.

Hovedmomentene i forslaget var den gang:

Ordningen skulle basere seg på objektive kriterier som grunnlag for tildelingene.

Miljøkrav:

- 1) Null utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus.
- 2) Minimum 60 prosent oppsamling av slam.
- 3) Krav til rømmingssikkerhet.

I høringsbrevet fremmet departementet to alternative tildelingsmetoder:

- Tillatelsene tildeles på auksjon etter en prekvalifiseringskonkurranse
- Det andre alternativet var at tillatelsene skulle kunne tildeles til de beste konseptene i en innovasjonskonkurranse. Hvor søker kunne oppnå innovasjonspoeng for løsninger som går ut over minimumskravene når det gjelder slam. Det skulle også være mulig å oppnå innovasjonspoeng for oppnåelse av andre forhåndssatte miljøkriterier.
- Vederlaget for tillatelsene skulle bli satt med utgangspunkt i auksjonsprisen som var oppnådd i forbindelse med ordinære kapasitetsjusteringer, men med et rimelig fradrag.

Videre fremkom det i høringsbrevet fra departementet at:

- Tillatelsene tildeles årlig og tillatelsene avgrenses i maksimalt tillatt biomasse. Det første året kan det tildeles inntil 15 000 tonn MTB. Departementet vil forut for hver tildelingsrunde ta stilling til ordningens størrelse det aktuelle året. Ingen søker kan det første året tildeles mer enn 7500 tonn MTB, uavhengig av i hvilket produksjonsområde tillatelsen etableres.
- Etablering av tillatelsene krever på ordinær måte klarering av lokalitet. Dersom den som får tilsagn om miljøteknologitillatelse trenger en ny eller utvidet lokalitet, må dette omsøkes til relevant fylkeskommune på ordinær måte. Tilsagn om tillatelse gir ingen rettigheter til å få klarert lokalitet.

Sjømatbedriftenes vurdering:

Sjømatbedriftene konstaterer at saken har ligget i bero etter at høringsfristen var utløpt.

Sjømatbedriftene viser til at etterspørselen etter laks er større enn tilbudet. Dette innebærer at vi må se på flere alternative måter å øke produksjonen på. En del av den økte produksjonen vil kunne komme på land, en del til havs, men det vil også være et klart behov for å styrke produksjonen og ta i bruk de fortrinn som ligger i det kystnære havbruket. For at det siste skal kunne utnyttes fullt og helt er det avgjørende at man legger til rette for bruk av ny teknologi, og særlig i de områdene hvor miljøutfordringene er størst.

Sjømatbedriftene har sammen med sine medlemmer, og Norske Lakseelver utarbeidet forslag til en ny og forbedret miljøteknologiordning som vi ber utvalget legge til rett for at kan bli innført så raskt som mulig.

Sjømatbedriftene viser til at flere av våre medlemmer, og da spesielt de som er hjemmehørende, i de produksjonsområder som i dag har størst miljøutfordringer har planer om å ta i bruk ny teknologi. Den største utfordringen for at dette kan skje i en større skala er per dagsdato kostnadsbildet. Aktørene etterlyser incentiver som vil gjøre det både mulig og lønnsomt å få kommet i gang på en god og rask måte.

Sjømatbedriftenes konkrete innspill:

En ny og forbedret miljøteknologiordningen må tilfredsstille blant annet følgende krav:

1. Ordningen etableres som en særtillatelsesordning.
2. Ordningen skal sørge for null utslipp av egg og/eller frittsvømmende stadier av lakselus.
3. Teknologien skal inneholde funksjonskrav som gjør det mulig å nå visjonen om null rømming.
4. Ordningen skal inneha et minimumskrav på 50 prosent rensegrad av suspendert stoff/Slam. Ordningen skal bidra til innovasjon som fremmer fremtidig teknologi som gjør det mulig med høyere rensekrav.
5. Ordningen skal sette krav til god fiskehelse og fiskevelferd.

En ny og forbedret ordning til miljøteknologiordning for havbruksnæringen bør etter vårt syn innrettes etter følgende prinsipper og modell:

- Miljøteknologiordningen etableres som en forsøksordning. Forsøksperioden settes til 10 år, og ordningen skal evalueres, ett år før forsøksperioden utløper.
- Ordningen etableres som en særtillatelsesordning med det siktemål om at ordningen skal innlemmes som en ordinær del av tillatelsessystemet. Det understrekes at ordningen må tilpasses og kunne fungere som en del av konsern-MTB.
- Miljøteknologiordningen skal stimulere særskilt til utprøving i større skala i de områder hvor man i dag har høyest miljøpåvirkning (miljøbelastningen er størst).
- Miljøteknologiordningen skal tilby et bytteforhold hvor den enkelte aktøren kan «bytte» inn én tillatelse som ikke oppfyller miljøkravene, og få konsesjonsvolumet av to tillatelser tilbake. Produksjonen med de nye tillatelsene må tilfredsstille miljøkravene i ordningen.

- Den enkelte aktør vil under prøveperioden, og etter prøveperiodens utløp ha mulighet til å konvertere tilbake til opprinnelig produksjonsløsning. Dette innebærer også at man må gå tilbake til det (MTB) man hadde i tidligere produksjonsløsning, før konvertering.
- Selv om ordningen primært skal stimulere til utprøving i de områder som i dag har størst miljøbelastning, må ordningen også kunne tas i bruk og utprøves i alle produksjonsområder, og da til samme vilkår og betingelse.
- For å sikre et stort industrielt moment, legges det til rette for en bedre incentivordning i starten av ordningen. Det legges derfor opp til et bytteforhold fra 1 til 3, for aktører som velge å gå inn i ordningen de to første årene. Bytteforholdet etter år to vil være fra 1 til 2.
- Ordningen gjelder både ved nyutvikling av teknologi og ved kjøp av eksisterende teknologi.
- For de som allerede oppfyller miljøkravene, kan eksisterende tillatelsesvolum økes vederlagsfritt med den mengde MTB som ville vært aktuelt ved innbytte til ny miljøteknologiordning. Økning i MTB forutsetter produksjon i henholdt til funksjonskravene i ordningen.
- Teknologi som utvikles skal være tilgjengelig i et åpent marked.
- For aktører i rødt produksjonsområde skal opprinnelig MTB legges til grunn for bytteforholdet. Dette innebærer at opprinnelig tillatelsesvolum, før historiske nedtrekk, skal legges til grunn for konverteringen.

Sjømatbedriftene er videre kjent med medlemsbedriftenes innspill, og det vises i den anledning til Hofseth International, og Eide Fjordbruk sitt innspill.

Med vennlig hilsen
Sjømatbedriftene

Robert Holmøy Eriksson
Administrerende direktør